

CYNGOR SIR YNYS MÔN	
Adroddiad i:	Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio
Dyddiad:	04/12/2025
Pwnc:	Llywodraethu Gwybodaeth - Adroddiad Blynyddol yr Uwch Berchennog Risg Gwybodaeth (SIRO) ar gyfer y cyfnod 01/04/2024 i 31/03/2025
Pennaeth Gwasanaeth:	Lynn Ball, Cyfarwyddwr Swyddogaeth (Busnes y Cyngor) / Swyddog Monitro / SIRO
Awdur yr Adroddiad:	Swyddog Diogelu Data Dros Dro
Natur a Rheswm dros Adrodd:	
Rhoi barn yr Uwch Berchennog Risg Gwybodaeth ar y prif faterion Llywodraethu Gwybodaeth (LIG) ar gyfer y cyfnod 01/04/2024 i 31/03/2025; a'r risgiau cyfredol.	

1. CYFLWYNIAD

Mae'r Adroddiad hwn yn amlinellu barn SIRO y Cyngor ynglŷn â chydymffurfiaeth y Cyngor â gofynion statudol* ym maes Llywodraethu Gwybodaeth (LIG).

Hefyd, mae'r Adroddiad yn cyfeirio at gyswllt y Cyngor ag awdurdodau rheoleiddio a gwendidau a risgiau a nodwyd. Ac eithrio'r wybodaeth yn **Atodiad 8** ni fydd yr Adroddiad yn cyfeirio at seiber ddiogelwch, na'r gwaith a gwblhawyd yn ystod y flwyddyn yn gysylltiedig â'r Fframwaith Asesu Seiber. Caiff y materion hyn eu trafod yn Adroddiad Blynyddol y Prif Swyddog Digidol a fydd yn cael ei gyflwyno i'r Pwyllgor hwn.

Cyflwynir rhywfaint o wybodaeth ystadegol yn gysylltiedig â pherfformiad LIG y Cyngor yn yr atodiadau.

2. ARGYMHELLION

2.1 Bod hyfforddiant sy'n canolbwyntio ar dor diogelwch data yn cael ei ddarparu i Swyddogion Deddf Rhyddid Gwybodaeth (Swyddogion DRhG) i wella eu hymwybyddiaeth o'r hyn a ystyrir yn dor diogelwch data, sut i roi gwybod am dor diogelwch data a'r mesurau lliniaru y dylid eu cymryd pe byddai achos o dorri diogelwch data'n cael ei ganfod.

2.2 Bod y Polisi Digwyddiadau Diogelwch Data Personol, a'r Canllaw atodol, yn cael ei adolygu a'i ddiweddarau cyn cael ei ail lansio yn fewnol â Swyddogion DRhG. Dylai ail lansiad o'r fath gynnwys hyfforddiant penodol ar y Polisi a Chanllaw diwygiedig.

Troednodyn: *Mae'r rhain yn cynnwys cydymffurfiaeth â Rheoliad Diogelu Data Cyffredinol y Deyrnas Unedig (UK GDPR), darpariaethau Deddf Diogelu Data 2018, amodiadau yn Neddf Rhyddid Gwybodaeth 2000, gofynion Deddf Rheoleiddio Pwerau Ymchwilio 2000 (yn gysylltiedig â gweithgareddau goruchwylio), ynghyd â chanllawiau gweithdrefnol cysylltiedig.

- 2.3** Yn amodol ar gymeradwyaeth gorfforaethol, bod ffigurau'r Dangosyddion Perfformiad Allweddol chwarterol, sy'n cael eu hadrodd i'r Pwyllgor Gwaith a'r Pwyllgor Sgriwiti Corfforaethol, yn cael eu diwygio fel eu bod yn cynnwys cyfraddau cydymffurfiaeth gwasanaethau unigol. Mae hyn er mwyn gwella tryloywder a nodi meysydd o danberfformiad er mwyn asesu a chefnogi'r meysydd hynny â darparu mesurau gwella wedi'u targedu a hyfforddiant.
- 2.4** Bod gwasanaethau'n asesu eu cynlluniau cyhoeddi er mwyn dibynnu mwy ar a20 ac a21 o'r DRhG (sef, gwybodaeth a fydd yn cael ei chyhoeddi yn y dyfodol neu wybodaeth sydd eisoes ar gael).
- 2.5** Darparu hyfforddiant ar y DRhG i Swyddogion DRhG yn cynnwys pryd i ddefnyddio'r eithriadau perthnasol.

3. ASESIAID Y SIRO

3.1 TOR DIOGELWCH DATA

At ei gilydd mae'r ffigurau yn gysylltiedig â thor diogelwch data yn parhau i fod yn isel, ac mae hyn yn gyson â'r blynyddoedd blaenorol. Fodd bynnag, gan fod y Cyngor wedi cael gwybod am ddim ond saith achos o dorri diogelwch data mewn blwyddyn (**Atodiad 1**) mae'n bosib bod diffyg ymwybyddiaeth ynglŷn â beth a ystyrir yn dor diogelwch data ac felly mae materion a ddylai gael eu cyfeirio at y Swyddog Diogelu Data Dros Dro yn cael eu hanwybyddu. I wneud yn siŵr bod arferion y Cyngor yn gadarn, rhaid cwblhau hydoddiant yn y maes hwn yn flynyddol. Yn amlwg, bydd hyn yn cael ei wneud gan gydnabod y ffaith y gallai nifer yr achosion o dorri diogelwch data gynyddu yn sgil gwell ymwybyddiaeth a dealltwriaeth o'r systemau a phrosesau angenrheidiol.

Cafodd y Polisi Digwyddiadau Diogelu Data Personol ei adolygu ddiwethaf yn 2020. Roedd i fod i gael ei adolygu yn 2022, ac yna 2024. Fodd bynnag, oherwydd problemau staffio/capaciti, ni chafodd y gwaith hwn ei gwblhau. Yn yr un modd, roedd y nodyn canllaw i gyd-fynd â'r Polisi hefyd i fod i gael ei adolygu ond ni chafodd y gwaith hwn ei gwblhau chwaith.

3.2 Deddf Rhyddid Gwybodaeth 2000 (DRhG)

Er bod enghreifftiau o arferion da, y brif neges yw bod ffigurau cydymffurfiaeth y Cyngor â'r DRhG yn ofnadwy o isel ac maent bob amser yn is na'r isafswm y mae'r Comisiynydd Gwybodaeth (SCG) yn ei ddisgwyl (y targed yw 90%) (**Atodiad 4**).

Mae'n bosib y bydd yr ystyriaethau a ganlyn yn berthnasol i'r mater hwn:-

- Nid oes cynlluniau cyhoeddi'n gysylltiedig â gwasanaethau ar hyn o bryd. Drwy fynd ati'n rheolaidd i gyhoeddi deunyddiau y mae pobl yn aml iawn yn gofyn amdanynt o dan y DRhG a Rheoliadau Gwybodaeth Amgylcheddol (RhGA) gellir defnyddio'r eithriadau a ganiateir o dan y DRhG a RhGA a thrwy ddefnyddio cynlluniau cyhoeddi'n effeithiol gellir lleihau'r baich ar wasanaethau.

- Nodir yn **Atodiad 4** mai un cais yn unig a dderbyniwyd am adolygiad mewnol yn ystod y cyfnod adrodd hwn. Mae adolygiadau mewnol yn geisiadau i apelio yn erbyn penderfyniadau a wneir o dan y DRhG a RhGA a rhaid cyflwyno cais o'r fath cyn y gellir apelio i SCG.

Mewn cymhariaeth, mae'r adroddiad ar gydymffurfiaeth â'r DRhG ar lefel lywodraethol yn awgrymu bod adolygiad mewnol wedi cael ei gychwyn yn achos 13% o geisiadau DRhG yn 2024 (cafodd y ffigurau eu rhyddhau yn 2025). Mae'n bosib bod y nifer isel o geisiadau am adolygiadau mewnol a dderbynnir gan y Cyngor oherwydd nad yw'n dibynnu ar eithriadau statudol yn aml iawn.

Dibynnwyd ar ddim ond 16 eithriad yn unig er bod 818 o geisiadau DRhG wedi'u derbyn, a oedd yn cynnwys 6574 o elfennau. Gweler **Atodiad 4**.

Felly, mae'r Swyddog Diogelu Data Dros Dro wedi trefnu hyfforddiant ychwanegol i Swyddogion DRhG ar yr DRhG yn gyffredinol, yn cynnwys hyfforddiant penodol ar ddefnyddio eithriadau. Bydd cyfarfodydd rheolaidd yn cael eu trefnu rhwng y Swyddog Diogelu Data Dros Dro a'r Swyddogion DRhG yn ogystal, a bydd defnyddio eithriadau yn eitem sefydlog ar yr agenda. Y nod yw gwella eu hymwybyddiaeth a chynyddu eu hyder wrth ddefnyddio eithriadau.

Yn benodol, bydd y Swyddog Diogelu Data Dros Dro yn gweithio â'r Swyddogion DRhG, a'u gwasanaethau, i drafod adnewyddu/gweithredu cynlluniau cyhoeddi. Bydd hyn yn caniatáu i eitemau y gofynnir amdanynt yn rheolaidd gael eu cyhoeddi, fel y gellir ymateb i'r ceisiadau yn unol ag adran 20 ac 21 o'r DRhG, sef gwybodaeth a fydd yn cael ei chyhoeddi yn y dyfodol, neu sydd eisoes ar gael. Fe all cynlluniau cyhoeddi ystyriol, sy'n cael eu hadolygu'n rheolaidd wella cyfraddau cydymffurfiaeth â lleihau'r llwyth gwaith ar wasanaethau.

Cynigir bod adrodd ar elfennau unigol yn cael ei dynnu o adroddiadau yn y dyfodol. Nid yw'r wybodaeth hon o unrhyw gymorth wrth geisio deall y llwyth gwaith y mae ceisiadau DRhG y ei greu a bydd adroddiadau chwarterol ar berfformiad meysydd gwasanaeth unigol yn rhoi mwy o eglurhad ynglyn â materion perthnasol ynghyd â chyfle i ymyrryd a gwella.

Mae'r ffigurau cydymffurfiaeth cyfartalog ar gyfer y blynyddoedd blaenorol ar gael yn **Atodiad 4**.

3.3 RHEOLIADAU GWYBODAETH AMGYLCHEDDOL

Dylai adroddiadau DRhG gynnwys ceisiadau o dan RhGA 2004. Dros y cyfnod adrodd mae ceisiadau a ddylai fod wedi cael eu trin fel ceisiadau o dan y RhGA wedi cael eu cofnodi fel ceisiadau DRhG a'u rheoli, prosesu a'u hadrodd fel ceisiadau o'r fath.

Mewn adroddiadau yn y dyfodol, byddwn yn adrodd ar geisiadau a gyflwynir o dan y RhGA ar y cyd.

Dylid nodi mai'r un yw'r terfynau amser statudol ar gyfer ymateb i geisiadau RhGA, sef 20 diwrnod gwaith.

3.4 CEISIADAU GWRTHRYCH AM WYBODAETH

Adroddir ar hyn yn **Atodiad 6**

3.5 CEISIADAU HAWLIAU UNIGOLION (CHU)

Derbyniwyd 2 CHU yn ystod y cyfnod adrodd hwn. Cawsant eu trin fel cwynion.

Mewn adroddiadau gan y SIRO yn y dyfodol byddant yn cael eu hadrodd fel CHU o dan Ddeddf Diogelu Data 2018.

3.6 TROSOLWG GAN REOLEIDDWYR

Adroddir ar hyn yn **Atodiad 7**

3.7 PENDERFYNIAD Y PWYLLGOR LLYWODRAETHU AC ARCHWILIO 2023/24

Adroddir ar hyn yn **Atodiad 8**

3.8 RHEOLI COFNODION CORFFORAETHOL (DRhG)

Adroddir ar hyn yn **Atodiad 9**

Atodiad 1. Nifer y digwyddiadau diogelwch data a gofnodwyd gan y Cyngor yn ystod y flwyddyn.

Digwyddiadau diogelwch data (24/25): 7

Lefel 1 (digwyddiad diogelwch data fu bron â digwydd neu ddigwyddiadau a gadarnhawyd ond **nad oes** rhaid hysbysu'r SCG/Rheoleiddwyr eraill amdanynt) = 7

Lefel 2 digwyddiadau diogelwch data y mae'n **rhaid** hysbysu SCG yn eu cylch oherwydd y risg yn gysylltiedig â'r digwyddiad = 0

Categori Lefel 0 -1	Nifer
Datgelu trwy gamgymeriad	7
Colli data/caledwedd	0
Datgelu heb awdurdod	0
Colli wrth gael ei gludo	0
Arall	0
Categori 2	Nifer
Datgelu trwy gamgymeriad	0
Datgelu heb awdurdod	0
Methiant technegol	0
Arall	0

Atodiad 2. Gweithredoedd a gytunwyd yn dilyn y digwyddiadau diogelwch data.

Gweithredoedd

Ni chytunwyd ar unrhyw weithredoedd ffurfiol yn ystod cyfnod yr adroddiad hwn.

Atodiad 3. Achosion tor-diogelwch data yr hysbyswyd SCG yn eu cylch.

Yn ystod y cyfnod rhwng 01/04/2024 a 31/03/2025, ni fu unrhyw achosion tor-diogelwch data yr oedd rhaid hysbysu SCG yn eu cylch.

Atodiad 4. Ceisiadau a chwynion o dan Ddeddf Rhyddid Gwybodaeth 2000

4.1 Ceisiadau o dan Ddeddf Rhyddid Gwybodaeth 2000

Derbyniodd y Cyngor 818 cais am wybodaeth yn ystod y cyfnod adrodd, sef rhwng 01/04/2024 a 31/03/2025.

Roedd y mwyafrif o'r ceisiadau wedi'u cyfeirio at y gwasanaeth Cynllunio a Gwarchod y Cyhoedd, y gwasanaeth Priffyrdd, Gwastraff ac Eiddo a'r gwasanaeth Adnoddau.

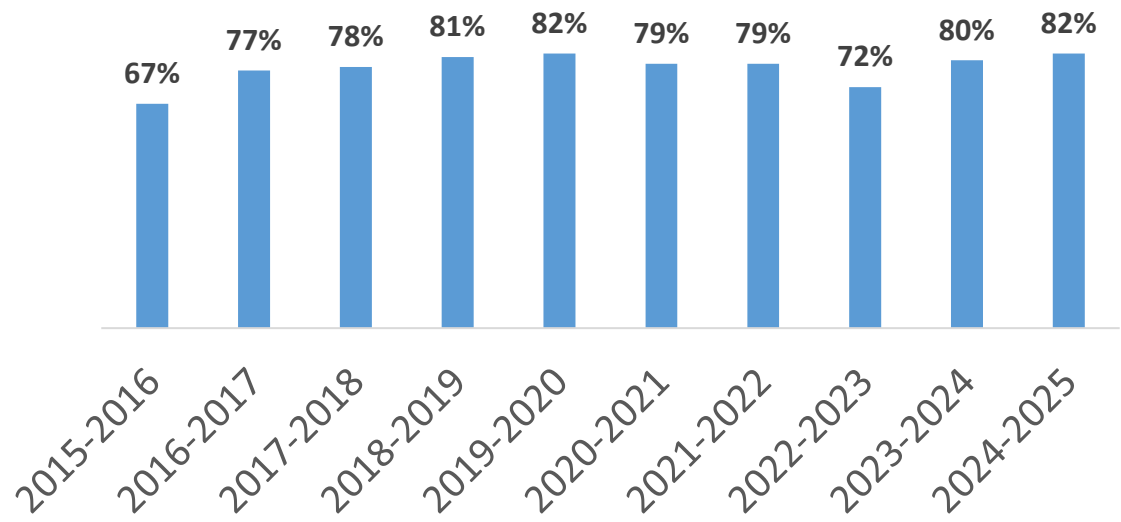
Crynodeb o ddata DRhG ar gyfer y cyfnod adrodd:

Cyfanswm Nifer y Ceisiadau a Dderbyniwyd	818
Cyfanswm Nifer yr Elfennau a Dderbyniwyd	6574
Canran y ceisiadau a dderbyniodd ymateb o fewn yr amserlen statudol	82% yn erbyn targed SCO o 90%
Cyfanswm nifer y ceisiadau am Adolygiad Mewnol yn unol â'r Cod Ymarfer Statudol	1

Mae SCG yn cynghori y dylai cyrff cyhoeddus ymateb i 90% o geisiadau DRhG o fewn 20 diwrnod gwaith.

Yn ystod y cyfnod adrodd, sef rhwng 01/04/2024 a 31/03/2025, cyfradd cydymffurfio corfforaethol y Cyngor, ar gyfartaledd, oedd 82%. Mae hyn yn parhau i fod yn sylweddol is na tharged SCG ac mae'n awgrymu fod problemau'n bodoli o ran hyfforddiant a chapasiti. Mae'r patrwm hwn o danberfformio yn bodoli ers amser maith ac nid yw'r sefyllfa'n newid. Nodir lefelau cydymffurfio dros gyfnod o amser yn y graff isod.

Cydymffurfiaeth DRhG 2015-2025

4.2 Eithriadau a ddefnyddiwyd o dan y Ddeddf Rhyddid Gwybodaeth.

Defnyddiwyd yr eithriadau canlynol yn ystod y cyfnod adrodd, sef rhwng 01/04/2024 a 31/03/2025:

Eithriad	Nifer o weithiau y cafodd yr eithriad ei defnyddio
Adran 1 Adran 1(3) (mae angen eglurhad pellach ynglŷn â'r cais)	3
Adran 12 (mae'n uwch na'r terfyn priodol o 18 awr)	1
Adran 14 (ceisiadau wedi'u hailadrodd)	1
Adran 21 (gwybodaeth ar gael drwy ddulliau eraill)	4
Adran 31 (rhagfarnu swyddogaethau amrywiol yn gysylltiedig â gorfodi'r gyfraith)	1
Adran 39 (gwybodaeth amgylcheddol)	1
Adran 40 (data personol)	1
Adran 41 (gwybodaeth a ddarparwyd yn gyfrinachol)	2
Adran 42 (braint gyfreithiol broffesiynol)	2
Cyfanswm yr eithriadau a ddefnyddiwyd	16

Atodiad 5. Gwybodaeth am nifer y cwynion diogelu data a dderbyniodd y Cyngor yn ystod y flwyddyn gan unigolion ynglŷn â'r modd y proseswyd eu gwybodaeth bersonol.

Mae deddfwriaeth diogelu data yn atgyfnerthu hawliau gwrthrych y data i gwyno am y modd y mae sefydliadau wedi defnyddio eu data personol, neu'n bwriadu ei ddefnyddio, neu sut y maent fel arall wedi amharu ar hawliau gwrthrych y data.

Cwynion i'r Cyngor o dan y Ddeddf Diogelu Data (Ceisiadau Hawliau Unigolion)

Derbyniwyd dwy gŵyn o dan y Ddeddf Diogelu Data.

Roedd un gŵyn yn ymwneud â chais i **ddileu data personol**

Roedd un gŵyn yn ymwneud â **gwrthod gadael** i'r Cyngor brosesu data personol

Yn dilyn ymchwiliad gan y Swyddog Diogelu Data Annibynnol:

Cadarnhawyd un achos. Roedd y Cyngor wedi amharu ar hawliau'r unigolyn trwy brosesu data;

Ni chadarnhawyd un achos. Nid oedd y Cyngor wedi amharu ar hawliau'r unigolyn o dan y Ddeddf Diogelu Data trwy brosesu data.

Atodiad 6. Gwybodaeth ynglŷn â nifer y Ceisiadau Gwrthrych am Wybodaeth a pherfformiad y Cyngor.

Ceisiadau Gwrthrych am Wybodaeth a Chydymffurfiaeth

Derbyniwyd 49 Cais Gwrthrych am Wybodaeth yn ystod y cyfnod.

Mewn perthynas â'r ceisiadau a dderbyniwyd:

Anfonwyd 39% (19) o ymatebion o fewn y terfyn amser statudol priodol, h.y. o fewn 1 mis, ac roedd 1 ymateb yn hwyr.

Mae 59% (29) o ymatebion yn aros am gadarnhad ynghylch hunaniaeth yr ymgeiswyr. Nid yw ceisiadau o'r fath yn cael eu dynodi'n "hwyr".

Roedd 2% o'r ymatebion yn hwyr.

Atodiad 7. Gwybodaeth am Drosolwg gan Reoleiddwyr

7.1 Digwyddiad Meddalwedd Wystlo Data Cymru

7.1.1. Crynodeb o'r Digwyddiad

Ar 03/11/2024 roedd Data Cymru yn destun ymosodiad meddalwedd wystlo gan grŵp o'r enw INC Ransom. Canfuwyd yr ymosodiad yn wreiddiol ar 04/11/2024 a llwyddodd yr ymosodwyr i gael mynediad heb ei awdurdod at ddata personol sensitif yn ymwneud â gwasanaethau cymdeithasol o fewn cynghorau ledled Cymru. Datgelodd ymchwiliad pellach ar 26/11/2024 fod yr ymosodwyr wedi cael mynediad hefyd at ail set, mwy helaeth, o ddata.

Roedd y data oedd wedi'i gyfaddawdu'n cynnwys gwybodaeth bersonol sensitif am blant mewn lleoliadau gofal ledled Cymru, ac roedd yn dyddio'n ôl i 2012. Roedd y wybodaeth yn cynnwys enwau'r plant, dyddiadau geni, manylion lleoliadau, gwybodaeth am ddarparwyr, a chyfeiriadau lleoliadau.

Yn ôl y dadansoddiad, roedd yn ymddangos bod yr ymosodiad yn bosib trwy gyfrif profi etifeddol a grëwyd wrth fudo Data Cymru i'w ddarparwr TG allanol (OGI/NSUK) yn 2012. Roedd y cyfrif hwn, nad oedd Data Cymru'n ymwybodol ohono, yn darparu drws cefn i'w systemau i'r ymosodwyr. Prif ffocws yr ymosodiad oedd system storio ffeiliau etifeddol oedd wrthi'n cael ei diddymu'n raddol wrth fudo i SharePoint.

7.1.2. Camau a gymerwyd gan Gyngor Sir Ynys Môn

Roedd ymateb y Cyngor hwn i'r digwyddiad Data Cymru yn bwylllog ac wedi'i gydlynu, gan ganolbwyntio ar amddiffyn yr unigolion oedd wedi'u heffeithio, yn ogystal â pharhau i gydymffurfio â gofynion diogelu data. Ar ôl cael ei hysbysu am y tor-diogelwch data ym mis Tachwedd 2024, sefydlodd y Cyngor hwn sianelau cyfathrebu mewnol ar unwaith, gan ddynodi swyddogion penodol i fod yn bwyntiau cyswllt ar gyfer y digwyddiad. Cafodd gwybodaeth ei rheoli'n ofalus a'i rhannu yn ôl yr angen yn unig er mwyn sicrhau cyfrinachedd, yn unol ag argymhelliad y Ganolfan Seiberddiogelwch Genedlaethol.

Trwy gydol y broses rheoli digwyddiad, fe wnaeth y Cyngor gymryd rhan weithredol yn yr ymateb cenedlaethol cyd-drefnus trwy gyfarfodydd arweinwyr rhanbarthol Penaethiaid Gwasanaethau Plant Cymru Gyfan a rhwydweithiau Swyddogion Diogelu Data. Mabwysiadodd y Cyngor y protocol rheoli'r cyfryngau a gytunwyd a pharatowyd ein tîm cyfathrebu i ddelio ag unrhyw ymholiadau gan y wasg yn unol â'r canllawiau a sefydlwyd. Fe wnaethom hefyd barhau i gyfathrebu â darparwyr gofal lleol oedd wedi cael eu heffeithio, gan gynnig cyngor iddynt ynghylch eu cyfrifoldebau fel rheolwyr data.

Pan gyhoeddodd y BBC erthygl ym mis Mawrth 2025 ynglŷn â digwyddiad tor-data oedd yn effeithio ar blant agored i niwed, aeth y Cyngor ati'n syth i adolygu asesiadau risg a pharatoi i reoli unrhyw geisiadau Rhyddid Gwybodaeth yn sgil yr erthygl, yn unol â'r trefniadau eithrio a argymhellwyd. Trwy gydol y digwyddiad, fe wnaeth y Cyngor gadw dogfennau cynhwysfawr oedd yn cofnodi ein prosesau ar gyfer gwneud penderfyniadau, gan gynnwys y penderfyniad ar sail risg i beidio â hysbysu'r unigolion oedd wedi cael eu heffeithio. Ym mis Ebrill 2024, derbyniodd y Cyngor gadarnhad bod Swyddfa'r Comisiynydd Gwybodaeth wedi penderfynu peidio â chymryd unrhyw gamau rheoleiddio,

ac roedd hynny'n cadarnhau dilysrwydd dull y Cyngor o reoli'r digwyddiad tor-diogelwch data cymhleth hwn.

7.1.3 Gwersi a Ddysgwyd gan Gyngor Sir Ynys Môn

Roedd y digwyddiad meddalwedd wystlo Data Cymru yn cynnig llawer o wybodaeth werthfawr sydd wedi cryfhau ein trefniadau diogelu data a rheoli digwyddiadau. Yn sgil ein hymwneud â'r digwyddiad cymhleth hwn, fe wnaeth y Cyngor nodi meysydd allweddol i'w gwella mewn perthynas â'n harferion llywodraethu gwybodaeth, trosolwg o ddiogelwch a phrosesau'n ymwneud â chydweithio amlasiantaethol.

Nododd y Cyngor yr angen i gadarnhau'r berthynas rhwng rheolwyr/proseswyr data ac adolygu trefniadau rhannu data gyda sefydliadau allanol, yn enwedig lle mae'n ymwneud â gwybodaeth sensitif am blant agored i niwed. Yn sgil yr ystyriaethau llywodraethu hyn, sefydlwyd trefniadau mwy cadarn ar gyfer cofnodi llif data a gweithgareddau prosesau ar gyfer data categori arbennig.

Maes dysgu holl bwysig arall a nodwyd oedd cydweithio ar ddiogelwch, ac roedd y Cyngor yn cydnabod fod dilysu rheolaethau diogelwch sy'n cael eu gweithredu gan eu proseswyr data yn rheolaidd yn bwysig, yn hytrach na dibynnu ar rwymedigaethau cytundebol yn unig. Roedd y ffaith fod detholiad o ddata heb ei amgryptio wedi cael ei gyfaddawdu'n tynnu sylw at yr angen am safonau diogelwch cyson o fewn yr holl arferion trin data. Yn olaf, roedd cyfranogiad y Cyngor yn yr ymateb cenedlaethol cyd-drefnus yn dangos gwerth rheoli digwyddiad ar lefel amlasiantaethol, yn ogystal â datgelu cyfleoedd i ddatblygu prosesau mewnol mwy cadarn ar gyfer digwyddiadau sy'n ymwneud â phroseswyr data allanol.

7.2 Swyddfa'r Comisiynydd Gwybodaeth

Mae'r SCG yn gyfrifol am orfodi a hyrwyddo cydymffurfiaeth â Deddf Diogelu Data 2018 a GDPR y DU; Deddf Rhyddid Gwybodaeth 2000; y Rheoliadau Preifatrwydd a Chyfathrebiadau Electronig; y Rheoliadau Gwybodaeth Amgylcheddol; y Rheoliadau Ailddefnyddio Gwybodaeth Sector Cyhoeddus; y Rheoliadau INSPIRE. Mae gan y SCG y pŵer i asesu'r ffordd y mae unrhyw sefydliad wedi prosesu data personol yn erbyn safonau 'arfer dda' cyfredol.

Gwybodaeth am nifer y cwynion diogelu data a wnaed gan unigolion ynghylch y modd y bu i'r Cyngor brosesu eu gwybodaeth bersonol ac yr oedd Swyddfa'r Comisiynydd Gwybodaeth (SCG) wedi'u hymchwilio yn ystod cyfnod yr adroddiad hwn.

Fe wnaeth SCG ymchwilio i ddwy gŵyn, ac roedd un ymchwiliad yn dal i fynd rhagddo ar ddiwedd y cyfnod adrodd hwn. Yn y ddau achos, ni ofynnodd SCG i'r Cyngor gymryd unrhyw gamau pellach.

Apeliadau i SCG o dan y Ddeddf Rhyddid Gwybodaeth

Cyflwynwyd apêl i SCG ynghylch dau benderfyniad yn ystod cyfnod yr adroddiad hwn:

Mewn un achos, penderfynodd SCG y dylai'r Cyngor ddarparu ymateb o sylwedd i'r cais cyn pen 10 diwrnod gwaith.

Gyda'r ail, gofynnwyd i'r Cyngor ystyried elfennau diogelwch data'r cwyn DRhG ar wahân, ond ni fu'n rhaid cymryd unrhyw gamau pellach.

7.3. Y Comisiynydd Camerâu Gwyliadwriaeth

Nid oes dim i'w adrodd ar gyfer y cyfnod hwn.

Atodiad 8. Diweddariad ar benderfyniadau'r Pwyllgor ar gyfer 2023-2024

“Penderfynwyd derbyn yr adroddiad a chymeradwyo'r argymhelliad bod y SIRO ac uwch arweinwyr y Cyngor yn derbyn diweddariadau rheolaidd ar seiber ddiogelwch a'r mesurau lliniaru fel y gellir gwneud penderfyniadau strategol, gwybodus yn gysylltiedig â bygythiadau seiber cyson i uniondeb a chyfrinachedd asedau data'r Cyngor yn gyflym ac effeithiol.”

Statws Cyfredol

Mae'r Tîm Arweinyddiaeth yn derbyn diweddariadau naill ai:

- pan fo gwendid wedi cael ei ganfod/neu fesur lliniaru arfaethedig ar gyfer gwendid a ganfuwyd, yn debygol o achosi effaith sylweddol ar un gwasanaeth neu fwy; neu
- phan fo rhaid gwneud penderfyniad gan bwyso a mesur y risgiau. Ar yr adegau hyn bydd y Tîm Arweinyddiaeth yn derbyn adroddiad gan TG yn gofyn am benderfyniad i ddefnyddio mesur lliniaru gan gydnabod unrhyw effaith. Fel arall, rhoi mesur lliniaru a fydd yn cael llai o effaith ar waith, neu dderbyn y risg yn gysylltiedig â gwendid penodol.

Ar 30/09/2025 cyflwynodd Prif Swyddog Digidol y Cyngor adroddiad i'r Pwyllgor hwn yn gysylltiedig â statws prosiectau seiber yn cynnwys y gwaith parhaus fel rhan o'r Fframwaith Asesu Seiber Cenedlaethol.

Atodiad 9. Rheoli Cofnodion Cenedlaethol/CRhG

Mae'r Swyddog Diogelu Data Dros Dro a benodwyd yn ddiweddar wedi mynegi pryder nad yw manyleb wreiddiol y system ceisiadau DRhG/CRM yn rhoi digon o drosolwg. Yn y bôn, daethpwyd i'r casgliad nad oedd y prosiect CRM yn ddigon uchelgeisiol. Mae'r Swyddog Diogelu Data Dros Dro wedi cynnal adolygiad holistig o drefniadau Llywodraethu Gwybodaeth y Cyngor ac mae wedi dod i'r casgliad y byddai'n fwy defnyddiol i'r Cyngor ddyfeisio system nad yw'n gyfyngedig i ddata DRhG yn unig ac sydd hefyd yn cynnwys ceisiadau am wybodaeth ehangach (y rheiny a ddisgrifir yn Adran 3 yn yr adroddiad hwn) a fydd yn sicrhau mwy o gywirdeb a monitro perfformiad corfforaethol.

Mae model tebyg yn bodoli mewn awdurdod arall yn y rhanbarth ond yn dilyn ymholiadau cadarnhawyd nad yw'r system yn cydweddu â phlatform CRM y Cyngor ac felly nid yw cydweithio/caffael yn bosib.

Dan yr amgylchiadau bydd rhaid ail-ddylunio'r prosiect newydd y fewnol ac mae manyleb CRM newydd wrthi'n cael ei ddylunio ynghyd â chynllun prosiect newydd.

Yn y cyfamser, er eu bod y tu allan i amserlen yr adroddiad hwn, mae'r Swyddog Diogelu Data Dros Dro wedi cyflwyno ffyrdd newydd o weithio i reoli ceisiadau DRhG, ynghyd â hyfforddiant ychwanegol a chyfarfodydd rheolaidd a'r gobaith yw y bydd y mesurau hyn yn gwneud y gwasanaeth hwn yn fwy effeithlon. Erbyn hyn mae gwaith monitro pellach yn cael ei gwblhau, mae cyfarfodydd rheolaidd yn cael eu cynnal rhwng y Swyddog Diogelu Data Dros Dro a'r Swyddogion RhG i roi cyfle i fynd i'r afael ag unrhyw wendidau ac mae hyfforddiant a chymorth wedi'i dargedu'n cael ei ddarparu i wasanaethau â lefelau cydymffurfiaeth isel.

Rhannwyd gwybodaeth â'r Pwyllgor Sgrïwtini Corfforaethol ar 18/11/2025 yn ogystal, a bydd yr wybodaeth yn cael ei rhannu â'r Pwyllgor Gwaith ar 25/11/2025. Mae'r adroddiad perthnasol yn nodi'r canlynol:-

"Mae Swyddog Diogelu Data Dros Dro presennol y Cyngor wedi adolygu polisi a gweithdrefnau Rhyddid Gwybodaeth y Cyngor. Yn dilyn yr adolygiad hwn, bydd manyleb newydd yn cael ei datblygu ar gyfer sefydlu ceisiadau gwybodaeth ar y system CRM, a fydd yn sicrhau bod ein gweithdrefnau yn cydymffurfio â Safonau Swyddfa'r Comisiynydd Gwybodaeth (ICO). Credir y dylai'r system ar-lein newydd wella'r perfformiad yn y tymor hir. Mae rhywfaint o ostyngiad mewn capasiti o fewn y gwasanaethau i ddelio â thasgau ceisiadau gwybodaeth hefyd yn sicrhau bod cyrraedd y targed o 90% yn un heriol."